

אלומות אוקטובר-נובמבר

בין השדה למטה, בין האדם למכונה

התחלנו את היום ב"בוקר טוב" עם יאיר. יאיר לימד אותנו דבר יקר ערך מסיפורו האישי, ועל החשיבות של להיות נוכח במציאות על כל מה שהיא מביאה איתה, ולא לברוח מתחושות ורגשות, גם אם הן שליליות. תודה יאיר.

המשכנו למפגש קצר עם **פרופ' חן שכטר**, ראש מכון מופ"ת. פרופ' שכטר הדגיש את החשיבות הרבה שיש בעינינו לתוכנית אלומות, כאחד הפרויקטים המרכזיים והמשמעותיים ביותר של המכון. דבריו לימדו אותנו על מידת האמון והחשיבות שמערכת ההשכלה הגבוהה מייחסת לטיפול מנהיגות בעלת ראייה מערכתית.

אחרי המפגש יצאנו לעבודה. הצוותים העוסקים בכתיבת ניירות עמדה נפגשו עם **חנה קדרון**, שעזרה לדייק את התופעה הבלתי רצויה שהגדרנו, ולשאל שאלות שונות על אודותיה – לדוגמה: מי נפגע ממנה – שאלות המאפשרות למקם טוב יותר את הבעיה בשדה. עוד חשבנו על המדיניות הרצויה שעשויה לתרום לפתרון הבעיה. למדנו לנהל דיון מעמיק ומושכל על מדיניות, והבנו שבעוד לעיתים קרובות אנו נוטים לדון בפתרון בעיות, כדאי לדון קודם כול בבעיה עצמה, ולדייק אותה ככל שניתן. חשוב גם להבין על מה אנחנו מסכימים, ולפעול בהתאם. בכתיבת טיעונים חשוב לשים לב להבדלים בין עובדה, השערה ועמדה, ולהבהיר לקורא המסמך את מקומה של כל אחת מהן. השיח הממוקד הבהיר עד כמה דיוק הבעיה הוא השלב הקריטי ביותר בתהליך יצירתו של שינוי מדיניות משמעותי.

ביחידת הסיפור האישי זכינו להכיר לעומק את סיפורה האישי והמרתק של איבנה רטנר. תודה איבנה!

בהמשך שמענו הרצאה מרתקת מ**פרופ' רוני לידור**, נשיא המרכז האקדמי לוינסקי-וינגייט, שעסקה בתהליך האיחוד בין שתי המכללות לוינסקי ווינגייט. בהרצאה למדנו על האתגרים המשמעותיים שהתלוו לתהליך, לצד ההצלחות הבולטות שהושגו במסגרתו. על רקע הירידה המתמשכת במספר הנרשמים לרבות מתוכניות ההוראה, פרופ' לידור הציג את האיחוד כאחת הדרכים המרכזיות לייעול מערכת ההשכלה הגבוהה במכללות לחינוך, באמצעות צמצום כפילויות, חיזוק החוסן האקדמי ושיפור של איכות ההכשרה.

פיתוח מקצועי לעובדי הוראה, בין המטה לשדה

פתחנו את היום ב"בוקר טוב" של גניה, שהזמינה אותנו למסע הפנימי שלה בין "מאחורי הבמה" ל"קדמת הבמה", בין טיפול לניהול, ובין הבחירות השונות שלה בחיים האישיים. תודה גניה על ההשראה!

המשכנו לשלושה מרחבי התפתחות מקצועית ייחודיים: מרכז סימולציה, מרכז טכנולוגיה, ומרכז "מייקרים" ללמידה באמצעות יצירה פיזית. לאחר מכן המשכנו לשתי תחנות להתפתחות מקצועית: "תצמחו עלינו" להתפתחות בקריירה בהוראה, ו"וצאים מן הכלל" לעידוד יזמות במערכת החינוך. התחושה הייתה שאנשים יקרים ומוכשרים פועלים בהתמדה ובמסירות כדי לשפר את מערכת החינוך בדרכים שונות. הביקור במרכז פסג"ה חשף בפנינו את חשיבותן הקריטית של פלטפורמות להכשרה ולפיתוח מקצועי ככלי לקידום חדשנות ויצירתיות במערכת החינוך, וכן להצמחת אנשי החינוך.

המסע המשיך בסיור בירושלים בהובלת רז. הסיור עבר ברחוב בצלאל הטיפה תל-אביבי, בגן התות, דרך ה"דוידקה" במרכז העיר ובבית הרב קוק. בין רחובות האבן נשזרו שירים של אגי משעול, סיפורים אישיים ופריטי ידע מעניינים, שהזכירו לנו כיצד גיאוגרפיה, אומנות וחינוך נטווים להם יחד לסיפור הישראלי המורכב שלנו. את הסיור המרתק ליווה בנגינת גיטרה נהדרת אדם /את זה כתבה שרון. אני חושב שהנגינה הייתה סבירה. א"צ/

בהמשך היום הגענו לבניין משרד החינוך, שם פגשנו את **גיתית זידנברג גוכמן**, מנהלת רשת עתודות, אשר הדגישה את חשיבותם של רשת הבוגרים והשיתופים בין הרשתות השונות כמנוע לשינוי. לאחר מכן יצאנו לפגישות ברחבי המשרד עם בעלי תפקידים בכירים – סגן יו"ר המזכירות הפדגוגית, המפקח על החינוך העל-יסודי בחמ"ד, והיועצת המשפטית של המשרד. השיחות חשפו את יחסי הגומלין המורכבים בין המטה לבין השדה, והזמינו דיון פתוח על הגבול שבין מדיניות לעשייה. תובנה מרכזית: לעולם לא תתקיים סינרגיה מלאה – וזהו לב תפקידו של המנהל: לגשר, לתווך, וליצור שפה משותפת בין עולמות שונים.

שאלה למחשבה: בהתחשב במתח המובנה בין "מטה" לבין "שדה", מהי הפעולה המינימלית שאתם יכולים לעשות בתפקידכם הנוכחי כדי לגשר על הפער הזה?

מכון מופ"ת - טכנולוגיה, אנושיות, וייצוג של בעיות באופן מוחשי

את היום במכון מופ"ת פתחנו ב"בוקר טוב" נוגע של **עדי**, שסיפרה על דרכה כמתעמלת המתמודדת עם הערכות בלתי פוסקות, ועל המשך דרכה כחוקרת תחומי הערכה באופן מקצועי. עדי ערכה לנו היכרות עם המשתנים הרבים המשפיעים על תהליך ההערכה של לומדים, ועם המורכבות הרגשית שהוא מעורר – גם אצל המוערכים וגם אצל המעריכים. תודה עדי!

המשכנו בהרצאה מטלטלת, מרתקת ולעיתים אסוציאטיבית של **פרופ' יוחאי עתריה**, על הטכנולוגיה לפי הגותו של היידגר.

למדנו על הטכנולוגיה לא רק ככלי, אלא כדרך מחשבה המגדירה מחדש את יחסינו עם העולם. יוחאי תיאר את תפיסתנו את העולם כתחנת דלק – תפיסת העולם כמשאב ליצירת אנרגיה מוכנה לשימוש, והתקופה הנוכחית, שבה האדם עצמו הפך למקור אנרגיה עבור מכונה גדולה יותר, ומוגדר לאור עקרון היעילות הטוטאלית. הסכנות – אובדן היכולת לחשוב בעצמנו, אובדן היצירתיות, והגדרה מחדש של מושג האמת. הקבוצה דנה בשאלות של שליטה, חופש ויצירתיות בעידן הבינה המלאכותית, ובסכנות הטמונות בהפיכת האדם ל"דבר".

שאלה למחשבה: לנוכח הסכנות הטכנולוגיות המתוארות, איזו יכולת אנושית ספציפית אנחנו מסוגלים לטפח באופן יזום בסביבתנו החינוכית?

בצהריים שמענו את "הסיפור הישראלי" של וורוד – סיפור אישי נוגע ללב על עוצמה, יכולות, התמודדות ותקווה. הסיפור הותיר בנו רושם עמוק. תודה וורוד!

את היום חתמנו בעבודה קבוצתית חווייתית ויישומית: מיפינו תופעה בלתי רצויה בשלושה ממדים, באמצעות חומרים מוחשיים – פלסטלינה, חוטים, מהדקים, נוצות ועוד. תהליך העבודה: בנינו ייצוג פיזי תלת-ממדי של התופעה, התבוננו בו מארבע זוויות שונות כדי להפיק תובנות חדשות, ולבסוף ארגנו את החומרים מחדש ויצרנו דגם חדש של מצב רצוי. למדנו והופתענו מהכוח שיש לייצוג פיזי ותלת-ממדי של תופעות, ומהרעיונות והתובנות שהוא מאפשר.

סיכום

המפגשים האחרונים באלומות קידמו אותנו בכתיבת ניירות העמדה ובהיכרות עם המערכות המובילות בתחום החינוך: משרד החינוך ומל"ג ות"ת. שמענו על הקשיים הקיימים בתהליכי הכשרת המורים ועל פתרונות אפשריים דוגמת איחוד מכללות. לא פחות חשוב, חברי הקבוצה מעמיקים את הקשרים ביניהם ולומדים להכיר זה את זה, על השונות והמגוון שביניהם. ולסיום, הקבוצה החלה לדבר על הטיול לליטא. מחכים בקוצר רוח!

רשמו את האלומות:

ד"ר אדם צחי, המכללה האקדמית הרצוג, **וד"ר שרון צוק**, המרכז האקדמי לוינסקי-וינגייט